

VOORBEREIDING OP DE OMGEVINGSWET

De nieuwe Omgevingswet zal alle wetgeving rond de ruimtelijke ordening en leefomgeving vervangen, decentraliseren en digitaliseren. Het voornemen is om de Omgevingswet in 2021 in werking te laten treden. Bij de aankondiging van de Omgevingswet in 2014 sprak Melanie Schultz van Haegen, toen minister van Infrastructuur en Milieu, van "de grootste wetgevingsoperatie sinds de vernieuwing van de Grondwet in 1848".

Stelsel

De eerste wet over de leefomgeving was de Mijwet in 1810. Sindsdien zijn veel wetten en regels opgesteld op dit gebied. Er zijn nu maar liefst 26 wetten, 60 Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's) en zo'n 75 ministeriële regelingen. Daarmee is het stelsel voor het omgevingsrecht in de loop der jaren een ingewikkeld geheel geworden, dat bovendien niet goed meer aansluit bij de ontwikkelingen en maatschappelijke opgaven van deze tijd.

De Omgevingswet bundelt en vereenvoudigt verschillende wetten over bijvoorbeeld ruimtelijke ordening, wonen, energie, milieu, water en natuur. Wat overblijft: één wet, vier AMvB's (kwaliteit leefomgeving, activiteiten leefomgeving, bouwwerken leefomgeving en omgevingsbesluit) en één Omgevingsregeling. De overheid presenteert dit als een handzaam pakket aan wet- en regelgeving dat het omgevingsrecht inzichtelijk, voorspelbaar en daardoor gemakkelijk in het gebruik maakt. Ook VNO-NCW is een verklaard voorstander. Het uitgangspunt van de Omgevingswet is om een goede balans te vinden tussen het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving.

Eén van de gehanteerde uitgangspunten is decentralisatie. Dit betekent dat beslissingen worden overgelaten aan de laagst mogelijke overheid. Dit zal tot gevolg hebben dat beleid tussen provincies en tussen gemeenten gaat verschillen. Voor bedrijven met meerdere vestigingen kan dit een uitdaging opleveren.

De bedoeling is dat alle wet- en regelgeving rond de zomer van 2020 is gepubliceerd. Alle wetsvoorstellen en bijbehorende besluiten zijn inmiddels bij de Eerste en Tweede Kamer ingediend. Rond de zomer wordt definitief bepaald of de Omgevingswet per 1 januari 2021 in werking treedt.

Wat doet de Omgevingswet?

Met de Omgevingswet worden zes kerninstrumenten geïntroduceerd (omgevingsvisie, programma's, decentrale regels, algemene Rijksregels, omgevingsvergunning en projectbesluit) waarmee overheden aan de fysieke leefomgeving kunnen werken. Het Rijk, elke provincie en elke gemeente stellen een omgevingsvisie op, waarin hun lange termijnvisie voor de leefomgeving staat. Vervolgens gaan gemeenten aan de slag met het omgevingsplan en provincies en waterschappen met de omgevingsverordening. Hierin worden alle regels opgenomen die nu nog verspreid over diverse bestemmingsplannen en lokale verordeningen staan. Geadviseerd wordt om als bedrijf betrokken te zijn bij het opstellen van het Omgevingsplan, omdat hierin naast ruimtelijke ordening ook regels kunnen worden ingesteld voor externe veiligheid, milieu, geur en trillingen.

De Omgevingswet wil ervoor zorgen dat besluiten over projecten in de leefomgeving sneller en beter kunnen worden genomen. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) gaat daarbij een belangrijke rol spelen. Bij een digitaal loket kunnen allerlei partijen straks een vergunning aanvragen. De proceduretijd van de aanvraag is (in theorie) korter.

Introductie van 'milieubelastende activiteit'

Een relevante verandering voor de chemiedistributiesector is dat het begrip 'inrichting' uit de Wet milieubeheer wordt losgelaten en wordt vervangen door een milieubelastende activiteit. De Omgevingswet definieert een milieubelastende activiteit als: 'een activiteit die nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken, niet zijnde een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringstechnisch werk of een wateronttrekkingsactiviteit'.

Een voorbeeld van een milieubelastende activiteit is het 'opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakkingen'. Complexe bedrijven, zoals bedrijven actief in de chemische industrie, kunnen vergunningplichtig zijn voor meerdere activiteiten.

De beoordeling of een vergunning is vereist, wordt dus gedaan op basis van de milieubelastende activiteiten. Het doel van deze verandering is dat uiteindelijk voor minder activiteiten een vergunningsplicht geldt. Het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) wijst de milieubelastende activiteiten aan waarvoor rijksregels gelden. De milieubelastende activiteit omvat onder het Bal ook activiteiten buiten inrichtingen waarvoor nu al algemene regels gelden, zoals omgaan met afvalstoffen (storten, verbranden, nuttig toepassen). Verder kunnen er nog andere regels gelden op decentraal niveau.

Voor milieubelastende activiteiten geldt een zorgplicht, naast algemene regels of een eventuele vergunningplicht. De specifieke zorgplicht geldt voor alle milieubelastende activiteiten die in het Bal zijn aangewezen. In het algemeen zal iemand de specifieke zorgplicht niet overtreden als hij een activiteit op de gebruikelijke manier uitvoert. De specifieke zorgplicht verbiedt handelingen waarvan een ieder zou moeten weten dat ze niet door de beugel kunnen. Voor milieubelastende activiteiten houdt deze plicht onder andere in dat alle passende preventieve maatregelen tegen milieuverontreiniging worden getroffen. Daarnaast eist de zorgplicht dat alle passende preventieve maatregelen ter bescherming van de gezondheid worden getroffen en dat de

beste beschikbare technieken worden toegepast. Ook mag er geen significante milieuverontreiniging worden veroorzaakt. Het is nog niet duidelijk hoe streng de zorgplicht zal worden uitgelegd.

Externe veiligheid

Daarnaast is er nog een aantal veranderingen op het gebied van externe veiligheid. Dit zijn de belangrijkste wijzigingen:

- De belangrijkste verandering voor de externe veiligheid is de introductie van aandachtsgebieden voor bedrijven met risicovolle activiteiten. Dit is een andere manier van omgaan met het groepsrisico. De aandachtsgebieden worden openbaar, hetgeen zou kunnen leiden tot onrust bij omwonenden.
- Het maximale aandachtsgebied voor een gifwolk is gesteld op 1500 meter.
- Een zeer kwetsbaar gebouw is een nieuwe categorie gebouwen die extra moet worden beschermd.
- Het Register Externe Veiligheidsrisico's vervangt het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS).

Tot slot

De omgevingswet raakt alle bedrijven, ook wanneer zij enkel kantoorhoudend zijn. Dit artikel gaat niet in op alle wijzigingen die relevant kunnen zijn voor VHCP-leden. Per 1 januari 2021 gaat naar verwachting de Omgevingswet in. Bereid u zich dus op tijd voor door te kijken welke wijzigingen op uw bedrijf van invloed kunnen zijn. Bij vragen kunt u zich richten tot het secretariaat van het VHCP.

¹ Uit art. 3.27 van PGS 15: Opslag: gevaarlijke stoffen van ADR-klasse 2, 3, 4, 5.1, 5.2, 6.1, 6.2 of 8, gevaarlijke stoffen van ADR-klasse 9 die het aquatisch milieu verontreinigen of gevaarlijke stoffen in de gevaarlijke klasse acute toxiciteit, categorie 1, 2 of 3, bedoeld in bijlage I, deel 3, bij de CLP verordening.